UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

**SYLLABUS (I ciklus studija)**

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Sadržajna analiza: osnove i metode</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL KOI 332</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezan</td><td>ECTS</td><td>3</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ciklus studija</td><td rowspan="2">I</td><td rowspan="2">Semestar</td><td rowspan="2">5</td><td colspan="2"><u>NPP 2019/2020</u></td></tr>
<tr><td>Studijska godina</td><td>2026/2027.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">b/h/s</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Doc. dr. Džejla Khattab</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 159<br>E-mail: dzejla.khattab@ff.unsa.ba<br>Telefon: 0038733 253 172</td><td>Termin konsultacija</td><td>Dostupno na: Kabinetske konsultacije</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">/</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">/</td><td>Termin konsultacija</td><td>/</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">1P+1S=2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predavanja: Sadržajna obrada i indeksiranje, stepeni i principi. Problemi prirodnih jezika kao alata za označavanje. Prekoordinantno i postkoordinantno označavanje. Načela izgradnje kontroliranih rječnika. Predmetno označavanje i pravilnici za predmetno označavanje. Semantički i sintaksički odnosi među pojmovima u složenoj predmetnoj oznaci. Predmetno pretraživanje informacija u online katalogu. Folksonomije.<br>Seminar: Upoznavanje s vrstama prekoordinantnih i postkoordinantnih sistema. Tezaurus i pravila za izradu tezaurusa. Savladavanje vještina vezanih za izradu predmetnoga kataloga. Upoznavanje s načelima i pravilnicima koji mogu biti korišteni u izradi predmetnoga kataloga. Individualno vođenje studenata/ica kroz izradu seminarskog rada, prema uputama koje se daju na nastavi i na sistemu učenja na daljinu BISER.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Ovaj je predmet uvodni kolegij u širu oblast poznatu kao Indexing and information retrieval. Nakon ovoga kolegija očekuje se da će studenti/ce biti upoznati/e sa osnovnim tehnikama i vrstama izrade sistema za predmetno označavanje zasnovanih na korištenju prirodnih jezika.</td></tr>
<tr><td>SDG (cilj održivog razvoja)</td><td colspan="5">SDG4 – Kvalitetno obrazovanje</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Znanje: prepoznati odnos veličine zbirke i stepena preciznosti u označavanju</td></tr>
</table>

| | |
|---|---|
| | (kontrola odaziva i preciznosti); povezati teorijske principe i konceptualne modele za sadržajnu obradu sa stvarnim i savremenim problemima obrade prirodnog jezika.<br>Vještine: kreirati indeksna pravila i odabrati jezik za indeksiranje s obzirom na vrstu dokumenta i vrstu korisnika; provjeriti ispravnost odabranih sistema za organizaciju znanja (indeksnog jezika) i pravila za indeksiranje na odabranom korpusu.<br>Kompetencije: izraditi predmetnu odrednicu i koristiti kontrolirane jezike u indeksiranju. |

| Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta | |
|---|---|
| Sedmica<br>Datum | Nastavna jedinica |
| **1.** | Upoznavanje sa sadržajem kolegija, načinom rada, literaturom i studentskim obavezama. |
| **2.** | Osnovni pojmovi, definicije i nazivi (stvarni katalozi, sadržaj dokumenta, struka, predmet, sadržajna analiza, srodni postupci predmetnog označavanja). |
| **3.** | Sadržajna obrada i indeksiranje. Indeksiranje: stepeni, principi i vrednovanje dobrog indeksiranja. |
| **4.** | Upute za izradu seminarskog rada i izbor tema. |
| **5.** | Jezici za označavanje: definiranje pojma jezika za označavanje i dokumentacijskih jezika. Semantički i sintaksički odnosi među pojmovima u složenoj predmetnoj oznaci. Načela i pravilnici koji se mogu koristiti u izradi predmetnoga kataloga. |
| **6.** | Vrste jezika za označavanje: kontrolirani, polukontrolirani i nekontrolirani. Prekoordinantno i postkoordinantno označavanje. Problemi prirodnih jezika kao alata za označavanje. Tezaurus i pravila za izradu tezaurusa. |
| **7.** | Konsultacije i predaja nacrta seminarskih radova. |
| **8.** | **Prva polusemestralna provjera znanja (prvi parcijalni ispit)** |
| **9.** | Predmetni katalog: historijski razvoj u svijetu i u Bosni i Hercegovini. Predmetna odrednica: definiranje i oblikovanje predmetnih odrednica (prosta i složena predmetna odrednica, jednina i množina). |
| **10.** | Red riječi u predmetnoj odrednici; semantički problemi (homonimi, sinonimi). Vrste predmetnih odrednica i pododrednica. |
| **11.** | Predmetno pretraživanje informacija u online katalogu. Blok sadržajne analize (600–609) u formatu UNIMARC. Praktična izrada predmetnih odrednica. |
| **12.** | Folksonomija. Praktična izrada predmetnih odrednica. |
| **13.** | Pristranost u predmetnom označavanju i inkluzivne predmetne odrednice. Praktična izrada predmetnih odrednica. |
| **14.** | Izlaganje seminarskih radova i diskusija. |
| **15.** | **Druga polusemestralna provjera znanja (drugi parcijalni ispit)** |

| | |
|---|---|
| **16.** | Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) |
| | |
| **17.** | Završni ispit za studente/ice I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu |
| | |

| | |
|---|---|
| Način izvođenja nastave (oblici i metode) | Metode: predavanje, vođene praktične vježbe, samostalno učenje, individualne konsultacije i vođena izrada seminarskog rada, usmeno izlaganje.<br>Nastavni materijal je pohranjen na sistemu učenja na daljinu BISER (http://biser.ff.unsa.ba/). |
| Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra<br><br>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje) | Praćenje rada studenata/ica se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: |

| **R. br.** | **Elementi praćenja** | **Broj bodova** | **Učešće u ocjeni (%)** |
|---|---|---|---|
| 1. | Uredno pohađanje nastave i aktivnost na nastavi | 10 | Max 10% |
| 2. | Seminarski rad i prezentacija rada | 40 | Max 40% |
| 3. | Prva polusemestralna provjera znanja | 20 | Max 20% |
| 4. | Druga polusemestralna provjera znanja | 20 | Max 20% |
| Ukupno: 100 bodova | | | 100% |

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Studenti/ce su dužni/e uredno pohađati predavanja i seminar. Aktivnost na nastavi podrazumijeva pripremu i učešće u nastavnim aktivnostima, uključujući praktičnu izradu predmetnih odrednica (min. 6, max. 10 bodova).
2. Seminarski rad izrađuje se prema uputama koje se daju na nastavi i na sistemu učenja na daljinu BISER, a predaje se i prezentira najkasnije do kraja semestra. Ocjenjuje se na sljedeći način (min. 22, max. 40 bodova):
   a. Dosljedno korištenje literature i odgovor na temu – 15 bodova
   b. Struktura rada i jasnoća pismenog izražavanja – 10 bodova
   c. Poticajnost i originalnost – 5 bodova
   d. Prezentacija rada – 10 bodova
3. Studenti i studentice su dužni/e polagati dva testa u toku semestra (osma i petnaesta sedmica). Prvi test obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, a drugi gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Testovi su bodovani sa maksimalno 20 bodova (minimalno 11 bodova po testu).
4. Smatra se da je student/ica savladao/la gradivo ispitivano parcijalnim ispitom ukoliko je ostvario/la 55% od ukupnog broja bodova. Student/ica koji/a nije prešao/la prag od 55% na prvom parcijalnom ispitu ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminima završnih ispita. Na završnom ispitu student/ica može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima.

Minimum – 55 bodova, maksimum – 100 bodova.

Za vanredne studente/ice bodovat će se prisustvo konsultacijama i radnim subotama. Termini susreta sa vanrednim studentima/cama radnim subotama

| | |
|---|---|
| | planirat će se prema rasporedu rada sa vanrednim studentima/cama.<br><br>Napomena: Način ocjenjivanja je izmijenjen u odnosu na NPP. |
| Skala ocjenjivanja | Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:<br>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;<br>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;<br>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;<br>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;<br>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;<br>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova. |
| Literatura | *Obavezna*<br>1. Aitchison, J., Gilchrist, A., Bawden, D. Thesaurus construction and use: a practical manual. 4th ed. London: Aslib, 2000.<br>2. Bawden, D. Tezaurusi: nova postignuća. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 44, 1–4(2001), str. 181–187.<br>3. Dizdar, S. Od podatka do metapodatka. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2011.<br>4. Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označavanje (odabrana poglavlja). Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1996.<br>5. Smjernice za izradu predmetnih preglednih kataložnih jedinica i uputnica / [preporučila] Radna skupina za izradbu Smjernica za datoteke predmetnih preglednih kataložnih jedinica Sekcije za klasifikaciju i indeksiranje IFLA-e; [s engleskog prevela, hrvatske primjere odabrala i izradila Jelica Leščić]. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1999. |
| | *Dodatna*<br>1. ISO 25964-1:2011. Information and documentation – Thesauri and interoperability with other vocabularies – Part 1: Thesauri for information retrieval. Geneve: International Organization for Standardization, 2011.<br>2. Methods for examining documents, determining their subjects, and selecting indexing terms: ISO 5963-1985. Geneve: International Organization for Standardization, 1985.<br>3. Olson, Hope A. The Power to Name: Locating the Limits of Subject Representation in Libraries. Dordrecht: Kluwer, 2002. |
| Napomene | - Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova osvojenih tokom semestra. Svaki element ima propisani minimum bodova koji moraju biti osvojeni kako bi se ti bodovi uzeli u obzir.<br>- Seminarski rad predaje se najkasnije do kraja semestra.<br>- Studenti/ce mogu koristiti alate umjetne inteligencije u akademske svrhe u skladu sa Politikom korištenja umjetne inteligencije u akademskim aktivnostima studenata Univerziteta u Sarajevu. |